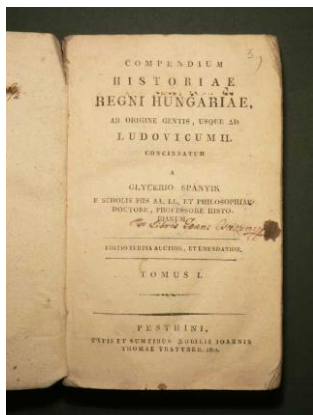

Spányik Glicér (1781–1850)

Piarista pap, történelemtanár. A Nyitra megyei Néver községben született – valószínűleg szlovák jobbágy családból –, és 18 éves korában Nyitrán, Pállya István rendfőnöksége idején lépett be a kegyesrendbe. A szorgalmas és kitartó ifjú piaristát rendi előjárói nagyon megkedvelték, és trencsényi novícius éveit követően már növendékpapként tanított az új század első éveiben: 1801–1803-ig Podolinban, 1803–1804-ben Sátoraljaújhelyen és 1804–1805-ben Debrecenben. A bölcsészeti tanfolyamot Vácott, a hittudományt Nyitrán végezte, itt szentelték pappá. A bölcsészdoktori oklevelet a pesti egyetemen szerezte. Bolla Mártonnal igen jó barátságba került, amit a történelem iránti közös érdeklődésük csak elmélyített. 1809–10-ben Pesten, ezt követően csaknem két évtizedig Vácott alkalmazták tanárként. Az itteni líceumban tartott előadásainak anyagából írta középiskolai használatra szánt magyar történelmi tankönyvét, mely 1816-ban jelent meg, s alig több mint egy évtized alatt több kiadást is megért, eredetileg latinul írt, de 1832-ben magyarul is megjelent kétkötetes művét. Hosszabb váci tanárságát (1810-1829) és rövidebb szegedi igazgatóságát (1829-1832) követően a budai piarista főgimnázium igazgatója és rendház főnöke lett. Életének utolsó évtizedében (1840-1850) – felhagyva a tanítással – a budai helytartótanács tanulmányi bizottságának osztályvezetője volt. E beosztásban a bizottság középiskolai szakértője és a központi cenzúrabizottság tagja lett. Mégsem tudta – vagy nem is akarta – megakadályozni, hogy volt váci tanítványa, Horváth Mihály megjelentessen több olyan tankönyvet, melyek azért íródtak, hogy kiszorítsák a használatból a káros hatásúknak ítélt korábbiakat, így Bolla és Spányik tankönyveit is. Mint tankönyvíró latin, majd magyar nyelvű Habsburg-hű történelmi könyveket, neveléstant írt, amelyek több kiadásban évtizedekig forgalomban voltak.

Munkái:

- *Compendium historiae regni Hungariae, ab origine gentis usque ad Ludovicum concinnatum. 1-2. köt. Pest, 1816, 1817. 1821. (képünkön) 1840.*
- *Historia pragmatica regni Hungariae, compedio proposita. Pest, 1820. (További kiadás: 1822, 1825, 1828, 1834, 1844)*
- *Magyarország rövid históriája, a nemzet eredetétől II. Lajos király idejéig. I. köt. Pest, 1832. (További kiadás: 1834, 1843.)*
- *A római császároknak és német királyoknak I. Rudolftól II. Ferencig, úgy szinte Magyarországnak I. Ferdinándtól fogva a mi időnkig való rövid históriája [...] II. köt. Pest, 1832. (További kiadás: 1833, 1843.)*

- *Doctrina educationis. Buda, 1835.*
- *Magyarország oknyomozó története. Pest, 1845.*

Irodalom:

- Papp László: Spányik Glicér (1781–1850) In: *Magyar piaristák a XIX. és XX. században. Életrajzi vázlatok.* Szerk.: Balanyi György. Szent István Társulat, Budapest, 1942. 44-53. l.

<http://maps.varium.hu/kepek/kiskonyvek/04.jpg>